

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 10, 12, 17, 18 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1086“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)

DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data, numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta
1. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas 2022-02-15 Nr. S-371	1. Atsižvelgiant į tai, kad ūkininko ūkio ribos apima net tik ūkininkui priklausančias patalpas, bet ir ūkininko valdomą žemės ūkio paskirties ir (arba) miško žemę bei (arba) vandens telkinius, siūlome susiaurinti ūkininko vykdomos alkoholinių gėrimų gamybos ir prekybos vietų ribas, Nutarimo projekte numatant, kad ūkininkui alkoholinius gėrimus gaminti ir parduoti būtų leidžiama tik tame ūkyje esančiose ir ūkininkui priklausančiose patalpose. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Seimo narių parengto Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 10, 12, 17, 18 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo aiškinamajame rašte teigiama, kad alkoholinius gėrimus gaminti ir juos parduoti ūkininkai galės tik kaimo turizmo sodybose, kurių skaičius nebus didelis. Prognozuojama, kad alkoholinių gėrimų gamybos veiklą vykdytų apie 200 kaimo turizmo sodybų. Taip pat nurodoma, kad įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimas turėtų teigiamos įtakos kaimo	Atsižvelgta iš dalies. Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme nustatyta, kad kaimo turizmo paslauga – savarankiška, už užmokestį turistams kaimo gyvenamoje vietovėje ar mieste, kuriame gyvena ne daugiau kaip 3 000 gyventojų, teikiama apgyvendinimo paslauga, kai kartu sudaromos sąlygos tenkinti maitinimo, poilsio, pramogų ar renginių organizavimo poreikius. Remiantis pateikta sąvoka, reikalavimo teikti kaimo turizmo paslaugas siūloma atsisakyti kaip perteklinio, nes norint sudaryti galimybę besidomintiems tautinio paveldo gėrimais stebėti šių gėrimų gamybos procesą, juos ragauti ar pirkti, nėra būtinybės juos ir apgyvendinti, t. y. teikti apgyvendinimo paslaugas. Be to, norime atkreipti dėmesį, kad, remiantis turimais duomenimis, iš 293 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, ūkininkų yra tik 72.

	<p>turizmo plėtrai. Svarbu pažymėti, kad Nutarimo projekte atsisakoma reikalavimo gaminti alkoholinius gėrimus kaimo turizmo sodybose kaip perteklinio. Departamento vertinimu, sušvelninus naminių alkoholinių gėrimų gamybai taikomus reikalavimus ir sąlygas, taip pat atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuvoje yra įregistruota 86 401 ūkininkų ūkis, dėl nepakankamai griežto teisinio reglamentavimo gali ženkliai išaugti naminių alkoholinių gėrimų gamybos veiklą vykdančių ūkininkų skaičius.</p> <p>2. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad AKĮ tikslas – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą Lietuvos žmonių sveikatai ir mūsų valstybės ūkiui. Nemažiau svarbūs AKĮ 3 straipsnyje išvardinti valstybės alkoholio kontrolės politikos principai, t. y. riboti alkoholinių gėrimų pardavimo ir vartojimo skatinimą, taip pat skatinti socialinės aplinkos be alkoholio kūrimą. Todėl teikiamo Nutarimo projekto nuostatos – pritarti naminės degtinės ir kitų alkoholinių gėrimų, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 65 tūrio procentai, gamybos, prekybos bei vartojimo įteisinimui, suteikiant gamybos, laikymo, prekybos ir vartojimo teisę ūkininkams, Departamento vertinimu, nedera su AKĮ tikslu bei valstybės alkoholio kontrolės politikos principais.</p> <p>Atkreipiame dėmesį į tai, kad ir dabar galiojantys teisės aktai nedraudžia fiziniams asmenims steigti pasirinktos teisinės formos juridinį asmenį ir vykdyti alkoholinių gėrimų gamybą ir prekybą, laikantis teisės aktuose numatytų alkoholinių gėrimų licencijavimo, apskaitos, kokybės, ženklinimo reikalavimų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įvertinus tai, kad nelegali alkoholio gamyba, kontrabanda ir nelegali prekyba siejama su stipriaisiais alkoholiniais gėrimais, pritarus siūlymui leisti ūkininkams gaminti naminius alkoholinius gėrimus, tikimasi sumažinti šešėlinės nelegalaus alkoholio gamybos ir prekybos mastus.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad siekiant užtikrinti, jog būtų gaminami tik tradiciniai, į Lietuvos tautinį paveldą patenkantys gėrimai, siūloma juos leisti gaminti tik tiems ūkininkams, kurių ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre ir kurie Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka yra sertifikuoti kaip tradiciniai amatininkai. Pažymėtina, kad turimais duomenimis, iš 293 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, ūkininkai yra tik 72. Vadovaujantis Maisto įstatymo 4-1 straipsnio 1 dalimi, minėti alkoholinių gėrimų gamintojai turės būti registruoti kaip maisto tvarkymo subjektai VMVT direktoriaus nustatyta tvarka ir šių alkoholinių gėrimų gamybos ir apskaitos, prekybos ir vartojimo taisyklės, saugos ir kokybės rodiklius, technologijos reikalavimus, kontrolės tvarką nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybė.</p>
Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir	<p>1. ŽŪM teikdama Vyriausybės nutarimo projektą siūlo dar labiau išplėsti fizinių asmenų ratą, kuriems būtų leidžiama užsiimti naminės degtinės ir kitų tradicinių gėrimų, kurių alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 65 tūrio procentai, gamyba. Mūsų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme nustatyta, kad kaimo turizmo paslauga – savarankiška, už užmokestį turistams kaimo gyvenamoje vietovėje ar mieste, kuriame gyvena ne daugiau kaip 3 000</p>

<p>importuotojų asociacijos 2022-02-15 raštas</p>	<p>vertinimu tai ydingi pasiūlymai, reikšmingai galintys prisidėti prie rinkos iškraipymų ir sunkiai kontroliuojamo etilo alkoholio produktų gamybos bei prekybos proceso Lietuvoje.</p> <p>Pabrėžiame, kad 2021 m. vasario 1 d. viešai prieinamais duomenimis ūkininkų ūkių skaičius Lietuvoje siekia net 86 401 vnt. Manome, kad galimybių sudarymas tokiam didžiuliam kiekiui subjektų laisvai gaminti alkoholinius gėrimus būtų nesukontroliuojamas ir realiai nevaldomas.</p> <p>Prašytume paaiškinti kodėl ir kuo grindžiant siūloma atsisakyti prievolės teikti kaimo turizmo paslaugas ir tuomet sudaryti galimybę naminius etilo alkoholio produktus gaminti praktiškai visiems Lietuvoje registruotiems ūkininkams savo ūkių valdose.</p> <p>2. ŽŪM nutarimo projekte taip pat siūlo ūkininkams <i>automatiškai</i> suteikti ir mažmeninės prekybos licenciją alkoholiniais produktais. Mūsų vertinimu toks siūlymas prieštarauja pagrindiniams Alkoholio kontrolės įstatymo tikslams ir iki šiol vykdytai Alkoholio kontrolės politikai. Nėra aišku kodėl tam tikriems ūkio subjektams būtų sudaromos išskirtinės sąlygos gaminant stipriuosius alkoholinius gėrimus iškart be papildomų procedūrų ir atitikties reikalavimų išpildymo gauti mažmeninės prekybos licenciją.</p> <p>3. Svarbus aspektas, kuris visiškai nėra aptariamas Nutarimo projekte, yra ir šešėlinė rinka. Pabrėžiame, kad Lietuvos alkoholio sektoriuje šešėlinė rinka egzistuoja būtent stipriojo alkoholio kategorijoje. Tai liečia ne tik kontrabandinius gėrimus, bet ir nelegaliai Lietuvoje pagamintus gėrimus. Viešai prieinamais duomenimis per 2020 m. Lietuvos policija baudas skyrė 138 žmonėms. Pagal Nutarimo projektą siūloma ūkininkams taikyti administracinę atsakomybę, nors pagal dabar galiojančius Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimus bendrovėms, turinčioms licenciją gaminti alkoholinius gėrimus už tam tikrus</p>	<p>gyventojų, teikiama apgyvendinimo paslauga, kai kartu sudaromos sąlygos tenkinti maitinimo, poilsio, pramogų ar renginių organizavimo poreikius. Remiantis pateikta sąvoka, reikalavimo teikti kaimo turizmo paslaugas siūloma atsisakyti kaip perteklinio, nes norint sudaryti galimybę besidomintiems tautinio paveldo gėrimais stebėti šių gėrimų gamybos procesą, juos ragauti ar pirkti, nėra būtinybės juos ir apgyvendinti, t. y. teikti apgyvendinimo paslaugas.</p> <p>Be to, norime atkreipti dėmesį, kad, remiantis turimais duomenimis, iš 293 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, ūkininkų yra tik 72.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ūkininkas nėra įmonė. Jiems bus leidžiama per kalendorinius metus gaminti ne daugiau kaip 1 000 litrų alkoholinių gėrimų; jie yra smulkieji gamintojai ir jiems neturi būti taikomas toks pats reguliavimas kaip įmonėms.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ūkininkas nėra įmonė. Jiems bus leidžiama per kalendorinius metus gaminti ne daugiau kaip 1 000 litrų alkoholinių gėrimų, jie yra smulkieji gamintojai ir jiems neturi būti taikomas toks pats reguliavimas kaip įmonėms.</p> <p>Turimais duomenimis, iš 293 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, tik 72 yra ūkininkai.</p>
---	---	---

	<p>Įstatymo nuostatų pažeidimus yra taikoma baudžiamoji atsakomybė. Manome, kad dėl šių nuostatų savo vertinimą turėtų pateikti ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.</p> <p>Remiantis šiame rašte pateiktomis galimomis situacijomis bei argumentais nepritariame parengtam nutarimo projektui ir manome, kad skubotas jo svarstymas be papildomų diskusijų su visomis suinteresuotomis pusėmis prieštarauja gerajai teisėkūros praktikai, kurios siekia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.</p>	
<p>Finansų ministerijos raštas 2022-03-30 Nr. ((14.14Mr-03)-5K-2202556)-6K-2201961</p>	<p>1. Rašte siūloma papildyti Įstatymo projekto aiškinamąjį raštą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 821 „Dėl Akcizų įstatymo nuostatų įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 821) pakeitimo, suteikiant galimybę ūkininkams, kurie turėtų teisę gaminti alkoholinius gėrimus, netaikyti užstato, steigiant akcizinį sandėlį, kaip nustatyta mažosioms alaus darykloms. Atsižvelgiant į tai, kad mokestinių prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės (laidavimai, garantijos) padeda užtikrinti mokestinės drausmės laikymąsi ir mažina nepriemokos dydį, mūsų nuomone, <i>iš ūkininkų, kaip ir iš kitų etilo alkoholio gamintojų, turėtų būti reikalaujama laidavimo (garantijos).</i></p>	<p>Neatsižvelgta. Remiantis esamu teisiniu reglamentavimu, ūkininkams, gaminantiems alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 65 proc., kaip ir kitiems alkoholinių gėrimų gamintojams, būtų taikomos atitinkamos Akcizų įstatymo nuostatos. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 821 „Dėl Akcizų įstatymo nuostatų įgyvendinimo“ patvirtintame Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos ir piniginių užstato dydžio apskaičiavimo ir tikslinimo tvarkos apraše smulkiems alaus gamintojams yra numatyta galimybė netaikyti užstato, steigiant akcizinį sandėlį. Siekiant suvienodinti smulkiųjų alkoholio produktų gamintojų galimybes, sudaryti vienodas konkurencines sąlygas, siūlytina galimybę netaikyti užstato, steigiant akcizinį sandėlį, suteikti ir ūkininkams, kurie turėtų teisę gaminti alkoholinius gėrimus. Pažymėtina, kad ūkininkas nėra įmonė. Jiems bus leidžiama per kalendorinius metus gaminti ne daugiau kaip 1 000 litrų alkoholinių gėrimų; jie yra smulkieji gamintojai ir jiems neturi būti taikoma toks pats reguliavimas kaip įmonėms.</p>

	.	
--	---	--